

Radon

Radon är en ädelgas som bildas när det radioaktiva ämnet radium sönderfaller. Vid inandning av radonhaltig luft sänder radonet ut strålning som kan skada cellerna i luftvägar och lungor och orsaka cancer. Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer att omkring 500 lungcancerfall per år i Sverige orsakas av radon i bostäder. Tobaksrökning förvärrar riskerna med höga radonhalter.

Radon i bostäder kan komma från:

- Marken under och runt om huset, både den ursprungliga marken och från fyllnadsmassor
- Byggnadsmaterialet
- Vattnet som används i hushållet (Detta gäller inte kommunalt vatten eftersom det redan är kontrollerat)

Riktvärde

Årsmedelvärden i inomhusluften på mer än 200 Bq/m³ bedöms som en risk för människors hälsa. Riktvärdet gäller för bostäder, förskolor, skolor och andra allmänna lokaler. Samma riktvärde gäller för alla byggnader, oavsett byggnadsår.

Ansvar och redovisning

Du som äger en bostadsfastighet är skyldig att :

- ha koll på att dina hyresgäster inte utsätts för radonhalter över riktvärdet och
- vidta de åtgärder som behövs.

Om du inte har utfört mätningar kan du beställa dem genom medborgarcenter som lägger in en beställning hos ett ackrediterat mätföretag.

Att mäta radon

Mätning är det enda sättet att kontrollera om det förekommer för höga radongashalter i en fastighet.

Mätningarna ska utföras under perioden 1 oktober till 30 april. Mättiden ska vara minst två månader. Du placerar ut små mätidosor som normalt levereras direkt från ett mätföretag per post.

Du kan beställa radonmätning genom medborgarcenter. Du kan också vända dig direkt till ett ackrediterat mätföretag.

Mät dosa som används vid radonmätning.
Foto: Mattias Roos

Kristianstads
kommun

MEDBORGARCENTER

Västra Storgatan 12, 291 80 KRISTIANSTAD
Tfn 044-13 50 00
E-post: kommun@kristianstad.se

Urval av lägenheter för mätning i flerbostadshus

Enligt Strålsäkerhetsmyndigheten bör mätningar ske i alla lägenheter med direkt markkontakt (där det inte finns källare under bostaden). I övriga plan bör mätning göras i minst en lägenhet per plan och mätningar bör täcka minst 20 procent av lägenheterna. Radonmätningar bör göras i de lägenheter där byggnadsmaterialet kan antas bidra till en förhöjd radonhalt. Lägenheter som angränsar till hiss- eller ventilationsschakt eller andra utrymmen som går vertikalt genom fastigheten bör också väljas, eftersom markradon kan ta sig upp genom sådana utrymmen. Se www.ssm.se för ytterligare information om metodbeskrivning.

Kan tidigare utförda radonmätningar tillgodoräknas?

Mätningarna ska vara utförda enligt SSM:s metodbeskrivning för långtidsmätningar. Det ska tydligt framgå var mätningarna är utförda. Mätningarna bör inte vara för gamla, helst inte utförda tidigare än 1994.

Inga förändringar i fastigheten ska ha skett efter mätningen som kan påverka ventilationsflödena i större omfattning.

Åtgärder

Vilka åtgärder som är effektiva beror till stor del på vad som är källan till radonet. Det är därför viktigt att fastställa det noggrant. Oftast är det någon av följande åtgärder som blir aktuell, eller en kombination;

- Tätning för att förhindra att radon från marken läcker in i huset.
- Förbättring av det befintliga ventilationssystemet

met inomhus. Om radonhaltig luft sugts in i huset underifrån bör man också minska skillnaden mellan luftrycket inomhus och luftrycket i marken.

- Installation av mekanisk ventilation (F- eller FT-system).
- Åtgärder som sänker luftrycket i marken under huset, t.ex. radonsug eller radonbrunn. Förbättring av ventilationen i kryprum. (Gör ingen nytta om radonet enbart kommer från byggnadsmaterialet.)

I Boverkets skrift "Åtgärder mot radon i bostäder" kan du läsa mer om radonkällor och åtgärder. Den kan laddas ned på www.boverket.se

Mer information

Kontakta medborgarcenter för beställning av mätning eller andra frågor.

Information och publikationer om radon hittar du bland annat på:

Folkhälsomyndigheten
www.folkhalsomyndigheten.se

Strålsäkerhetsmyndigheten
www.ssm.se

Boverket,
www.boverket.se

Svensk byggtjänsts byggbokhandel
www.byggtjanst.se/bokhandel

På vår hemsida www.kristianstad.se kan du söka efter information om olika ämnen som berör dig som är fastighetsägare.